

Sinivihreä hallitus pystyy harjoittamaan selvästi sosiaalisempaa politiikkaa kuin edeltäjänsä, sanoi pääministeri Matti Vanhanen Suomenmaa-lehden elokuussa haastattelussa. Vanhanen käytti esimerkkinä tehtyjä eläkepäättöksiä. Kansaneläkettä nostetaan yhteensä 40 eurolla ja pienten eläkkeiden verotusta oikaistaan. Otsikolla ”Sosiaalinen paradoksi politiikan valtavirrassa” saman lehden pääkirjoitus jatkoi seuraavana päivänä (9.8.) näin:

”Paradoksille tyypillinen selitys löytyy tässäkin tapauksessa. Vasemmisto, joka nykyisin on suurin piirtein yhtä kuin sosialidemokraattinen puolue, on sidoksissa suurten, suhteellisen hyvin palkattujen työntekijöiden edustavien ammattiliittojen sanelemaan ay-ajatteluun. Sen johdoteema on saavutetuista eduista kiinni pitäminen. Etuja on vuosikymmenten mittaan uutterasti saavutettu.

Ammatillisen järjestäytymisen ulkopuolella tai muuten heikommissa asemassa oleville suunnatut etuisuudet vaativat ay-ajattelun mukaan aina kompensaa-tion tuporingissä oleville. Siitä syntyy paradoksi, jonka mukaan oikeiston kanssa on joskus helpompaa harjoittaa sosiaalista politiikkaa kuin vasemmiston kanssa. Kysymyksessä on eräänlainen akanvirta, mikä

ei mitätöi valtavirtaa sosiaalisessa ajattelussa. Oikeisto edustaa pääsääntöisesti suurituloisten ja hyväosaisten intressejä ja vasemmisto edustaa vastaavasti suurta ja monin paikoin vähäosaista rahvasta. Keskustan sosiaaliradikaalinen perinne pitää sisällään sosiaalisen vastuun – pelkistetysti sanoen köyhän asian – ja myös yksilön vapauden ja vastuun korostukset.”

Saattaa olla. Paradoksille voi kuitenkin löytyä hieman taktisempikin selitys. Vuoden 2003 eduskuntavaalien alla demarit julistivat suureen ääneen, että veroalen pitää loppua ja rahat täytyy laittaa palveluihin. Kokoomus puolestaan vaati pontevasti nimenomaan veroalen jatkamista. Mitä teki tuolloin syntynyt punamultahallitus? Toteutti oppositioon jätetyn kokoomuksen veroalehjelman lähes sellaisenaan. Nyt kevään 2007 vaaleissa demarit julistivat suureen ääneen, että veroalen pitää loppua ja rahat palveluihin ja pienituloisille, ja kokoomus vaati pontevasti veroalen jatkamista. No, nyt demarit jätettiin oppositioon, mutta hallitus näyttää toteuttavan demareiden ohjelman lähes sellaisenaan – ja veroaleen varatut rahat näyttävät menevän sairaanhoitajien ja muiden julkisen alan palkkojen isoihin korotuksiin.

Mitä järkeä tässä on? Jos hallituspuolueet haluavat pysyä vallassa seuraavienkin vaalien jälkeen, oppositiolta kannattaa viedä terävimmät torahampaat heti pois. Joten pikkasen kärjistäen:

jos haluaa vasemmistolaisempaa politiikkaa, kannattaa äänestää oikeistoa – ja päinvastoin!

Kun *Paavo Väyrynen* kevään eduskuntavaalien jälkeen vaati nimitystä ministeriksi tai eduskunnan varapuhemieheksi ehdona sille, että suostuu asettautumaan kansanedustajaksi, ns. yleinen mielipide tuomitsi tempun jyrkästi. Lähes yksimielisesti oltiin sitä mieltä, että Matti Vanhaselta ja keskustalta olisi lähes varma poliittinen itsemurha suostua Väyrysen vaatimuksiin.

No, Vanhanen nimitti kuin nimittikin Väyrysen ministeriksi. Ja minkälaisen ulkomaankauppaministerin olemme Väyryksessä nähneet? Asiantuntevan, määrätietoisen ja osaavan. Yhtään ei ihmetyttäisi, jos Väyrynen EU:n ja isänmaan nimissä tyynen rauhallisesti neuvottelisi Venäjän uhkaamat puutullit kokonaan pois.

Mutta aivan outo piirre nyky-Väyryksessä on – uudenlainen huumorintaju. Ilta-Sanomat kertoi jo kesäkuussa (15.6.), että Väyrynen toimii isäntänä syksyllä SubTV:ssä alkavassa sarjassa nimeltä ”Me, Myself and I”. Sarjan ideana on, että puolen tunnin jaksoissa julkkikset haastattelevat itse itseään ja isäntä Väyrynen kommentoi. Sarjan viimeisessä jaksossa Väyrynen haastattelee itse itseään kokonaisen tunnin.

I-S:n toimittaja Eija Kallioniemi kommentoi:

”Väyrysen tuleva isännöisyys television talk show:ssa osoittaa sekä tuttua väyrysmäistä narsimilla höystettyä pyrkyyryyttä että samalla ihailtavaa itseironiaa. Koko kansa tietysti odottaa, kysyykö Väyrynen joulukuussa itseltään yhden uransa kuuluisimman kysymyksen: Voiko v-tukseen kuolla?”

Mitä Väyrykselle on tapahtunut? Voiko olla niin, että Paavo on vanhoilla päivillään muuttanut esimodernista moderniksi minuudeksi eli ryhtynyt refleksiiviseksi? Minussahan on monta: se mitä minä (I) kerron itsestäni (myself), synnyttää muissa kuvan siitä, millainen minä (me) olen. Teorian mukaan esimoderni ihminen ei kykene sujuvasti siirtymään minän roolien välillä eli katselemaan ja arvioimaan itseään eri positioista, mihin taas moderni kykenee. Refleksiivisyyden paras tunnusmerkki on itseironia, taito olla ottamatta minäänsä (on se sitten I, myself tai me) liian vakavasti, mikä edellyttää itsensä näkemistä muiden silmin.

Väyrynen oli paikalla, kun SubTV julkisti syysohjelmistonsa. Ministeriltä kysyttiin, mitä hän ajatteli, kun häntä pyydettiin omaan ohjelmaan. I-S:n mukaan Väyrynen nauratti yleisöä vastaamalla näin:

”Olinkin jo odotellut, milloin sitä kysytään.”

Seppo Paananen on jo jonkin aikaa pitänyt kolumnia Hiidenkivi-lehdessä. Kesän kynnyksellä Paananen kirjoitti (Hiidenkivi 3/07) otsikolla ”Joko Westö on luettu?” ja sitä on pakko siteerata vähän pitempään:

”Finlandia-buumin aloitti Kari Hotakaisen *Juoksubaudantie*, josta ovat pitäneet niin arvostelijat kuin lukijatkin. Viimevuotisen voittajan Kjell Westön romaani *Missä kuljimme kerran* panee paremmaksi; teos on synnyttänyt suoranaisen kansanliikkeen. Kuluneena keväänä kaikki keskustelut ovat alkaneet Westön kirjan lukemista koskevalla kysymyksellä. Jos sitä ei ole lukeutunut, on syytä keksiä hyvä selitys.

Pelkkä teoksen lukeminen ei kuitenkaan riitä, vaan siitä täytyy myös pitää. Romaania kuuluu kehua kuin Beaujolais’n alueen uuden sadon punaviiniä, vaikka se omassa tuohisuudessa maistuisi marjamehulta. Westön kirjaa ei ole lupa sanoa esimerkiksi pitkäpiimäiseksi kronikaksi ihmisistä, joista kukaan ei ole erityisen kiinnostava. Ainaakin minulle tuli Westön romaania lukiessa samanlainen velvollisuudentuntoinen olo kuin kouluaikeiden kansanhiihdossa: kymmenen kilometriä tuohon suuntaan, nimi vihkoon ja takaisin.”

Tällä palstalla viime numerossa tuli luvattua, että Jorma Sipilän *Valta yliopistossa* -kirjasta olisi arvio tässä YP:n numerossa. Arvioijaksi lupautunut tuli kuitenkin lukeneeksi *Osmo Kivisen* Sipilä-arvion tuoreesta Tieteessä tapahtuu -lehdestä (5/07) ja ilmoitti, että parempi on YP:n lukijoille suositella Kivisen arvion lukemista kuin yrittää ylittää sitä. Näin siis teemme. Tässä pieni näyte Kivisen arviosta:

”Kirjasta ei lopulta löydykään rehtoriuttaan mustamaalavaa pehmo-Jormaa, vaan siinä esiintyy pikemminkin vähän teräs-

miesmäinen ammattijohtaja Sipilä, joka selviytyy eteen tulevista vastoinkäymisistä kerta kerralla aina vähän viisaampana ja kestävämpänä. Minusta Jorma Sipilän itsestään antama kuva vastaa aivan hyvin suurten ikäluokkien omia suurmiestereotypioita. Sipilä on kuin Paavo Väyrynen siinä, ettei kummaankaan koskaan tarvitse pyrkiä mihinkään. Kanervan lailla Sipilä osaa olla mutkattomasti rehellisen oloinen ja mukava kaikkia kohtaan. Pidättyvä jämyryry on Lipposta. Naisasiamies Sipilän eettinen lujuus taas on miltei Halosen luokkaa.”

Tieteessä tapahtuu -lehden numerot löytyvät myös netistä, osoitteessa www.tieteessatapahtuu.fi.

”*Säästä* puhutaan usein lattean tieteellisesti. Todellisuudessa se on paljon enemmän: kyse on teologisesta, psykologisesta ja poliittisesta kokonaisuudesta. Vietimme heinäkuun Etelä-Savossa, eikä mittari kiivennyt hellelukkemiin kertaakaan. Pidimme sadetta, shoppailimme villapaitoja ja selaillimme matkaesitteitä.

Nyt lämpötila kiipeilee trooppisiin lukemiin ja hikeä pukkaa vielä aamuyön tunteina. Asfaltti upottaa, eikä lämmön pehmentämässä päässä tapahdu kerta kaikkiaan mitään. Pahinta on kokemus kosmisesta epäoikeudenmukaisuudesta. Luullakseni en ole ainoa, joka on täysin varma siitä, että käynnissä oleva heltejakso on kohdistettu alkamaan juuri lomani päättymisen hetkeen. Ikään kuin luoja olisi laskenut: ’Yy kaa koo... nnnnyt. Relander on kotona, antaa paistaa.’ (*Jukka Relander*, Metro 14.8.)